

Prvi dio: Razvoj država i prava u hrvatskom okruženju

I. BIZANT

- Opišite politički i društveni razvoj Bizanta; navedite faze razvoja Bizanta i objasnite njihova bitna obilježja.
- Kako je organizirana bizantska država; kada je osnovan i kako je bio ustrojen dalmatinski temat?
- Što je bizantsko pravo te gdje i do kada ono važi; koji su najznačajniji izvori bizantskog prava?

II. MLETAČKA REPUBLIKA

- Opišite nastajanje Mletačke Republike.
- Kada se Mletačka Republika osamostaljuje; kako se mletačka vlast širi po Sredozemlju, a napose prema hrvatskim krajevima?
- Kako izgleda državno ustrojstvo Mletačke Republike, odnosno glavne institucije vlasti; što znači da je struktura vlasti imala oblik obrnute piramide?
- Što je mletačko pravo i u čemu je njegova važnost, napose za razvoj prava u Istri i Dalmaciji?
- Koja su glavna vrela mletačkoga prava; objasnite dvije značajne postavke na kojima počiva Tiepolov statut?

III. FRANAČKA

- Opišite politički i društveni razvoj Franačke; objasnite izrastanje feudalnih struktura i izgled vazalskog sustava.
- Kako izgleda državno ustrojstvo Franačke, odnosno glavne institucije vlasti; objasnite podjelu franačke države u teritorijalnom pogledu; navedite koja su područja naseljena Hrvatima bila pod franačkom vlašću.
- Objasnite složeni pojam franačkog prava i navedite njegova glavna vrela; objasnite franački utjecaj na pravni razvoj u našim područjima.

IV. SVETO RIMSKO CARSTVO NJEMAČKE NARODNOSTI

- Objasnite što je Sveto Rimsko carstvo Njemačke Narodnosti i navedite razdoblje njegova trajanja; opišite njegov politički i društveni razvoj.
- Kako izgleda državno ustrojstvo Svetog Rimskog carstva Njemačke Narodnosti, odnosno glavne institucije vlasti.
- Navedite koji je bio značajni propis donesen za Sveto Rimsko carstvo Njemačke Narodnosti; opišite glavna obilježja *Constitutio Criminalis Carolina*.

V. AUSTRIJA I HABSBURGOVCI

- Ukratko opišite društveni i politički razvoj na današnjem području Austrije.
- Kako izgleda državno ustrojstvo Austrije, odnosno glavne institucije vlasti?
- Opišite pravni razvoj Austrije u srednjem vijeku sve do polovine 18. stoljeća; navedite obilježja početnog razdoblja pravnog razvoja u Austriji i izvore prava; kada dolazi do postupnog prodora rimskog prava; kada započinje sustavni razvoj prava u Austriji i kojim zakonima

- Austrijski Opći građanski zakonik - kada je započeo rad na njemu; vrijeme stupanja na snagu u habsburškim nasljednim zemljama, hrvatskim zemljama i Ugarskoj; sudbina OGZ-a nakon vraćanja ustavnosti 1861.
- Ukratko opišite pravni razvoj u Austriji tijekom i nakon okončanja razdoblja neoapsolutizma

VI. UGARSKA I UGARSKO-HRVATSKO KRALJEVSTVO

- Dolazak Mađara i osnivanje države; ukratko opišite politički i društveni razvoj Ugarske.
- Objasnite doktrinu o svetoj kruni; tko, kada i gdje ju je konačno pravno uobličio; objasnite pojam „zemlja svete krune“.
- Kako izgleda državno ustrojstvo Ugarske, odnosno glavne institucije vlasti; objasni što su mlađi kralj i herceg te koja je razlika među njima.
- Zlatna bula Andrije II. - vrijeme i okolnosti donošenja, područje važenja, sadržaj, koje je najvažnije zajamčeno pravo.
- Opišite razvoj prava u Ugarskoj.

Drugi dio: Hrvatski državni i pravni razvoj u srednjem vijeku i ranom modernom razdoblju

I. RAZVOJ DRŽAVNOG USTROJSTVA

1. Prva stoljeća hrvatske državnosti

- Ukratko objasnite pitanje etnogeneze Hrvata.
- Dolazak Hrvata na današnje hrvatsko područje i zatečena baština; organizacija vlasti na današnjem hrvatskom području u predromanskom razdoblju (Iliri i Grci); organizacija vlasti na današnjem hrvatskom području u razdoblju Rimskog Carstva.
- Opišite izrastanje hrvatske državnosti i odnos sa okolnim silama od IX. st. do dolaska Arpadovića; položaj dalmatinskih gradova.

2. Ugarsko-hrvatska državna zajednica do 1526.

- Dolazak Arpadovića na hrvatsko prijestolje; pitanje Pacta conventa.
- Objasnite položaj Hrvatskog kraljevstva u novoj i složenoj ugarsko-hrvatskoj cjelini.
- Opišite nastanak i položaj hrvatskih kraljevskih gradova (gradova u unutrašnjosti); razlike u odnosu na dalmatinske gradove.
- Ukratko opišite stjecanja i gubitke od 14. do 16. stoljeća.

3. Habsburgovci na hrvatskom prijestolju

- Objasnite dolazak Habsburgovaca na hrvatsko prijestolje; tko su bili glavni pretendenti i čime su opravdavali svoje pravo na krunu; građanski rat i njegov ishod.
- Navedite razlog buni hrvatskih i ugarskih velikaša (Zrinsko-frankapanska urota); opišite tijek bune i navedite urotnike; shvaćanje urote kao legitimog i zakonitog otpora kralju temeljem čl. 31. Zlatne bule Andrije II; objasnite nacionalno-političku dimenziju urote i njezine posljedice.

- Hrvatska pragmatička sankcija - objasnite okolnosti njezina donošenja; navedite tko i kada ju donosi; sadržaj; objasnite njezin odnos prema Ugarskoj pragmatičkoj sankciji.
- Objasnite dvorsku pragmatičku sankciju; Ugarska pragmatička - tko i kada ju donosi; sadržaj.

4. REFORME MARIJE TEREZIJE I JOSIPA II.

- Navedite opća obilježja reformi Marije Terezije i Josipa II.
- Objasnite uređenje hrvatskih i slavonskih županija za vrijeme vladavine Marije Terezije; objasnite ugarski model uređenja županija; objasnite pravo remonstracije (adrese) županije i *ius inertiae* ili pasivitet.
- Urbari - definicija; tko ih donosi; Privremeni, Slavonski i Hrvatski urbar - vrijeme važenja; glavna obilježja.
- Hrvatsko kraljevsko vijeće - objasnite okolnosti osnivanja; razdoblje djelovanja; struktura; nadležnosti.
- Upravno i pravno obrazovanje na području Banske Hrvatske.
- Reforme Josipa II. - navedite i objasnite.

5. ODLUKE UGARSKO-HRVATSKOG SABORA 1791. I POLOŽAJ HRVATSKE I SLAVONIJE

- Zaključci Hrvatsko-slavonskog sabora 1790. - objasnite.
- Članci LVIII. i LVIX. Ugarsko-hrvatskog sabora iz 1791. - navedite i objasnite.
- Državnopravne i političke posljedice odluka iz 1791. - objasnite.

II. DRUŠTVENA STRUKTURA, TIPOVI I INSTITUCIJE SREDIŠNJE VLASTI

1. Društvena struktura i tipovi državne vlasti

- Patrimonijalna država - razdoblje trajanja; glavna obilježja; objasnite društvenu strukturu i odnos među pojedinim društvenim slojevima.
- Lenska država - razdoblje trajanja; glavna obilježja; objasnite društvenu strukturu i odnos među pojedinim društvenim skupinama.
- Staleška država - razdoblje trajanja; glavna obilježja; navedite staleže i objasnite njihova prava i obveze te pravni položaj.
- Zemljište vlastelinstva u pravnom smislu - objasnite.
- Tijek društvenog raslojavanja u Dalmaciji - objasnite.

2. Institucije središnje vlasti

- Organizacija srednjovjekovne hrvatske države i društvena struktura; vladar i njegove službe.
- Ban - objasnite.
- Formiranje, rad i akti Hrvatsko-slavonskog sabora; tko ga saziva; način sazivanja; struktura i sastav sabora; način donošenja odluka; glavne značajke položaja Hrvatsko-slavonskog sabora u odnosu na Ugarsko-hrvatski sabor; nadležnost odnosno funkcije Hrvatsko-slavonskog sabora.
- Pojava Ugarskog sabora; hrvatsko plemstvo odnosno Hrvatski i Slavonski sabor i Ugarsko-hrvatski sabor; način sudjelovanja Hrvatsko-slavonskog sabora u Ugarsko-hrvatskom saboru i nunciji; sazivanje i organizacija Ugarsko-hrvatskog sabora te postupak donošenja zakona.

III. GRAĐANSKO I KAZNENO PRAVO

1. Razdoblja razvoja prava i hrvatska pravna područja

- Razdoblja razvoja prava - navedite i objasnite.
- Hrvatska pravna područja - navedite i objasnite.

2. Srednjovjekovna pravna vrela

- Općenito o pravnopovijesnim vrelima - navedite i objasnite izvore iz kojih crpimo informacije o razvoju prava.
- Srednjovjekovna pravna vrela na hrvatskom prostoru - navedite i objasnite.
- Tripartit - objasnite što je; tko i kada ga je izradio; vrijeme važenja; struktura i sadržaj.
- Statutarno pravo dalmatinskih i istarskih gradova - objasnite.
- Zbornici hrvatskog običajnog prava - navedite (Vinodolski zakon, Novigradski zakon, Vranski zakon, Poljički statut) i objasnite.

3. Statusno i obiteljsko pravo

- Statusno pravo - navedite i objasnite glavna obilježja.
- Obiteljsko pravo - navedite i objasnite glavna obilježja.

4. Stvarna prava

- Vlasništvo i podijeljeno vlasništvo - objasnite; navedite ovlaštenike u podijeljenom vlasništvu (*dominium eminens, dominium directum, dominium utile*) i njihova prava i obveze.
- Obiteljsko vlasništvo; *bona hereditaria* i *bona acquisita* - objasnite.
- Pravo prvokupa - definicija; ovlaštenici; svrha ovoga instituta i načini njegova izbjegavanja.
- Skupno vlasništvo - objasnite i navedite oblike skupnog vlasništva.
- Kućna zadruga - definicija; objasnite njezino zakonsko uređenje; kada prestaju pravno postojati.

5. Obvezno pravo

- Pravni odnosi u poljoprivredi - navedite (sprega, moba, kolonat i težaštvo) i objasnite.
- Pravni odnosi u stočarstvu - navedite (komunice, kesim, sočeda i supona) i objasnite.
- Ugovori u pomorstvu - navedite (kolegancija, entega i društvo karatista) i objasnite.

6. Nasljedno pravo

- Oporučno nasljeđivanje na hrvatsko-slavonskom prostoru i u dalmatinskim i istarskim komunama - pojam, objasnite glavne značajke.
- Nužno i neoporučno nasljeđivanje - objasnite što je i koje je njegovo osnovno načelo; objasnite nasljedne redove koje nalazimo u kontinentalnim i primorskim gradovima; načelo *paterna paternis, materna maternis*.

7. Građanski sudski postupak

- Građanski sudski postupak u ugarsko-hrvatskom pravu - glavne značajke; pravni izvori (postupovna običajnoppravna pravila, *Decretum maius*, Kitonićeve *Metodične upute u sudbeni postupak*).
- Ustroj sudstva - objasnite (ugarski Stol sedmorice kao vrhovno sudište u Ugarskoj te Hrvatskoj i Slavoniji; Banski stol - objasnite što je, kada se javlja, sastav nakon reforme 1725., nadležnosti; županijski sudovi; gradski sudovi u kraljevskim slobodnim gradovima).

- Navedite glavne značajke parnice - akuzacijsko načelo; ovisnost postupovnih ovlasti stranaka o staleškoj pripadnosti; zastupanje po odvjetniku; način pokretanja postupka; dokazna sredstva (svjedoci, isprave, mišljenja vještaka).
- Građanski sudski postupak na dalmatinskom i istarskom području - glavne značajke; organizacija sudstva.
- Pristav, javni bilježnik i kaptoli - objasnite.

8. Kazneno i kazneno postupovno pravo

- Kazneno pravo - objasnite glavne značajke (izostanak načela zakonitosti, slaba prisutnost subjektivnog elementa kaznenog djela, slaba zastupljenost pojedinih instituta koji pretpostavljaju subjektivni odnos prema djelu, okrutnost kazni s funkcijom zastrašivanja); pravni izvori (statutarno pravo u obalnim gradovima, na hrvatsko-slavonskom području - običajne norme u 17. i 18. stoljeću, *Opći kazneni zakonik o zločinima i njihovom kažnjavanju iz 1787.* Josipa II., *Kazneni zakonik iz 1852.*).
- Kazneni postupak - glavne značajke kaznenog postupka u Ugarskoj te Hrvatskoj i Slavoniji te u dalmatinskim i istarskim gradovima; dokazna sredstva (prisega, božji sud, tortura); pravni izvori (*Praxis criminalis, Constitutio criminalis Theresiana, Opći red za kaznene sudove* Josipa II., *Kazneni zakonik iz 1803.*); objasnite način ocjene dokaza.

Treći dio: Hrvatski državni i pravni razvoj do 20. stoljeća

A. HRVATSKA I SLAVONIJA OD 1791. DO 1918.

I. POLOŽAJ BANSKE HRVATSKE I POLITIČKA KRETANJA OD 1791. DO 1848.

1. Obrana hrvatske autonomije i hrvatska municipalna prava

- Hrvatski narodni preporod i hrvatska autonomija.
- Hrvatska municipalna prava - objasnite, tko i kada ih je popisao, navedite najznačajnija municipalna prava, objasnite politički kontekst njihove uporabe.

2. Odnosi s Ugarskom i politička kretanja

- *Dissertatio illiti razgovor* Janka Draškovića - objasnite; osnovna obilježja hrvatskog nacionalnog pokreta; objasnite političku polarizaciju krajem tridesetih godina u Banskoj Hrvatskoj (Ilirska, kasnije Narodna stranka - Horvatsko-vugerska stranka), kao i u Ugarskoj (Konzervativna stranka višeg plemstva - Liberalna stranka nižeg plemstva i građanstva).
- Zbivanja 1848. i *Zahitjevanja naroda*.

II. INSTITUCIJE SREDIŠNJE VLASTI BANSKE HRVATSKE OD 1848. DO 1850.

1. Izvršna vlast od 1848. do 1850.

- Ban - objasnite.
- BANSKO VIJEĆE - razdoblje djelovanja; struktura; nadležnosti; objasnite njegov formalni položaj.

2. Sabor 1848.

- Izborni zakon i ustroj sabora - objasnite tko je izradio Izborni zakon i zašto; načela na kojima je počivao izborni red; objasnite ustroj sabora; navedite korporacije odnosno ustanove koje u kojima su zastupnici bili birani; objasnite neposredno i posredno biranje te u kojim je korporacijama ono vrijedilo.
- Zakonodavna djelatnost Sabora 1848. - navedite i objasnite.

III. PSEUDOUSTAVNOST I NEOAPSOLUTIZAM OD 1849. DO 1860.

1. Ožujski ustav iz 1849.

- Donošenje i glavna obilježja Ožujskog ustava - objasnite.
- Položaj Hrvatske i Slavonije te ustroj uprave i sudstva u razdoblju važenja Ožujskog ustava - objasnite.

2. Neoapsolutizam od 1852. do 1860.

- Uprava i sudstvo - objasnite.
- *Opći građanski zakonik* - razdoblje važenja, struktura i sadržaj, temeljna obilježja, preostali utjecaji feudalnog prava te konzervativne i patrijarhalne odredbe OGZ-a, novele OGZ-a i gdje su one bile uvedene, učinak OGZ-a u Hrvatskoj i Slavoniji.
- Građanski postupak (*Privremeni građanski postupnik*) - objasnite.
- Mjesni sudovi - kada se uvode u hrvatski pravni sustav, nadležnost, temeljno obilježje, sastav, njihovo uređenje za vrijeme bana Mažuranića.
- Odvjetnički red - objasnite, uvjeti za obavljanje odvjetništva, postupak imenovanja odvjetnika.
- Bilježnički red - objasnite, uvjeti za obavljanje bilježničkog zvanja, postupak imenovanja bilježnika.
- Kazneni zakon (*Kazneni zakon o zločinima, prijestupima i prekršajima iz 1852.*) - objasnite trodiobu kaznenih dijela, sustav i vrste kazni; navedite daljnji razvoj hrvatskog kaznenog zakonodavstva; do kada je *Kazneni zakon o zločinima, prijestupima i prekršajima iz 1852.* ostao na snazi na hrvatsko-slavonskom području?
- Kazneni postupak (*Kazneno-postupovni red iz 1853.*) - objasnite, oblik postupka i temeljna obilježja (obligatorni istražni zatvor, isključenje javnosti sa glavne rasprave, načelo vezane ocjene dokaza, presuda *absolutio ab inasstantia*).

IV. USTAVNI OKVIR I POLITIČKA KRETANJA OD 1860. DO 1867.

1. Povrat ustavnosti i Sabor 1861.

- Listopadska diploma i Veljački patent - objasnite okolnosti njihova donošenja i predviđeni ustroj vlasti u Monarhiji (središnja i pokrajinska tijela); struktura i sastav Carevinskog vijeća.
- Hrvatsko-slavonski sabor 1861. - političke okolnosti i temeljna pitanja u Banskoj Hrvatskoj 1861., zadaća zbog koje je sazvan, Izborni red, objasnite *Zakonski članak XLII:1861. o odnošenju trojedne kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije prema kruni i kraljevini ugarskoj.*
- Formiranje glavnih političkih stranaka i ideologija u Saboru 1861. - objasnite.

2. Politička zbivanja i ustroj vlasti od 1861. do 1867.

- Politička zbivanja od raspuštanja Sabora 1861. do 1867. - objasnite.
- Ustroj vlasti od 1861. do 1869. - objasnite; osnivanje Stola Sedmorice kao vrhovnog suda za Hrvatsku i Slavoniju.

V. AUSTRO-UGARSKA NAGODBA I HRVATSKO-UGARSKA NAGODBA

1. Austro-ugarska nagodba

- Donošenje Austro-ugarske nagodbe - objasnite.
- Glavna obilježja Austro-ugarske nagodbe - objasnite, zajednički pragmatički poslovi i zajednički organi, dualistički zajednički poslovi i unutarnji organi dviju država, financijski dio Nagodbe, sustav delegacija, pravna priroda Austro-ugarske nagodbe.

2. Hrvatsko-ugarska nagodba

- Donošenje Hrvatsko-ugarske nagodbe - objasnite.
- Podjela nadležnosti prema Hrvatsko-ugarskoj nagodbi - teritorijalna nadležnost, autonomni poslovi i autonomni organi, zajednički poslovi i zajednički organi, financijski dio Nagodbe.
- Zajednički sabor i Središnja vlada - struktura i sastav Zajedničkog sabora, broj hrvatskih zastupnika i njihov položaj u Zajedničkom saboru; sastav i nadležnosti Središnje vlade; položaj i nadležnosti hrvatsko-slavonskog ministra i sredstva nadzora hrvatske autonomije.
- Hrvatsko-slavonski sabor i Zemaljska vlada - ustroj i nadležnosti Hrvatsko-slavonskog sabora, izborno pravo, tko ga saziva i raspušta, način rada sabora; ustrojstvo i nadležnosti Zemaljske vlade; način imenovanja bana i njegov položaj, objasnite pitanje odgovornosti bana.
- Pravna priroda Hrvatsko-ugarske nagodbe - objasnite.

VI. PRAVNI I POLITIČKI RAZVOJ U NAGODBENOM RAZDOBLJU OD 1868. DO 1918.

1. Od Hrvatsko-ugarske nagodbe do njene revizije 1873.

- Razdoblje uprave bana Levina Raucha od 1868. do 1871. - objasnite.
- Revizija Hrvatsko-ugarske nagodbe 1873. i dolazak Ivana Mažuranića za bana - objasnite.

2. Reforme u razdoblju bana Ivana Mažuranića od 1873. do 1880.

- Opća obilježja upravljanja bana Ivana Mažuranića - objasnite.
- Odgovornost bana - objasnite pojam pravne odgovornosti i porijeklo ovoga instituta, uređenje prema Zakonu o odgovornosti bana i odjelnih predstojnika Zemaljske vlade iz 1874.
- Odvajanje sudstva i uprave - navedite zakone kojima je provedeno odvajanje sudstva i uprave te objasnite.
- Pravo zavičajnosti - objasnite što je i kako se stjecalo, kada dolazi do konačnog zakonskog uređenja i kako je ono izgledalo, objasnite zašto je pravo zavičajnosti imalo stožerno značenje u Hrvatskoj i Slavoniji.
- Pravo na javno okupljanje - objasnite.
- Kazneni postupak i porotno suđenje - uređenje kaznenog postupka prema *Zakonu o kaznenom postupku iz 1875.* (akuzacijsko načelo - kazneni progon isključivo po ovlaštenom tužitelju, jamstvo aktivnog položaja tužitelja i tuženika u postupku, usmena i javna glavna rasprava, fakultativni istražni zatvor, načelo slobodne ocjene dokaze, ukidanje presude *absolutio ab instantia*); porotno

suđenje - porijeklo instituta, glavno obilježje, nadležnost, postupak sastavljanja porote, zakoni kojima je uvedena u Hrvatsku i Slavoniju.

- Sloboda tiska - objasnite.

3. Upravne promjene i političke okolnosti od 1880. do 1914.

- Uprava bana Karolya Khuena-Héderváryja od 1883. do 1903. - objasnite okolnosti njegova dolaska na položaj bana, glavna obilježja politike Khuena-Héderváryja, donošenje Zakona o ustroju Sabora iz 1887., Izbornog zakona 1888. i izmjene Poslovnika Sabora, suspenzija jamstva stalnosti sudačkog položaja iz *Zakona o vlasti sudačkoj* i porotnog suđenja, izmjene *Zakona o stegovnoj odgovornosti sudaca*, reforma županijskog uređenja 1886., uređenje položaja pravoslavne i protestantskih crkava.
- Od odlaska Karoly Khuena-Héderváryja do Prvog svjetskog rata - objasnite; Riječka i Zadarska rezolucija; Hrvatsko-srpska koalicija; *Izborni zakon iz 1910.*; *Zakon o međuvjerskim odnosima iz 1906.*; *Zakon o priznanju islamske vjeroispovijesti iz 1916.*

4. Raspadanje Monarhije od 1914. Do 1918.

- Vanjskopolitičko okruženje - objasnite.
- Svibanjska i Krfska deklaracija - tko i kada ih donosi, sadržaj.

VII. USTROJSTVO VOJNE KRAJINE

1. Osnivanje i početni ustroj Vojne krajine - objasnite proces izrastanja Vojne krajine; tko rukovodi Vojnom krajinom; Vlaška prava i položaj doseljenog stanovništva.

2. Uređenje Vojne krajine do njezina ukinuća 1882. - objasnite.

3. Ukidanje Vojne krajine - objasnite.

B. ISTRA, RIJEKA, DALMACIJA, DUBROVNIK OD SREDNJEG VIJEKA DO 20. STOLJEĆA

I. ISTRA

1. Istra od srednjeg vijeka do konca mletačke vlasti 1797. - objasnite.

2. Uprava i sudstvo u austrijskom i francuskom razdoblju od 1797. do 1918. - objasnite.

3. Istarski sabor i političke stranke - vrijeme i temelj osnivanja Istarskog sabora i sastav; objasnite kurijalni izborni red.

4. Istra od 1918. do priključenja Hrvatskoj i Jugoslaviji - objasnite.

II. RIJEKA

1. Rijeka do vraćanja pod hrvatsku upravu 1776. - objasnite.

2. Rijeka od 1776. do Hrvatsko-ugarske nagodbe 1868. - objasnite.
3. Rijeka u nagodbenom razdoblju od 1868. do 1918. - objasnite.
4. Rijeka od 1918. do priključenja Hrvatskoj i Jugoslaviji - objasnite.

III. DALMACIJA

1. Državna pripadnost Dalmacije do 1409. - objasnite.
2. Izgradnja dalmatinskih komuna - objasnite.
3. Dalmacija pod mletačkom vlašću od 1409. do 1797. - objasnite.
4. Državna pripadnost Dalmacije od 1797. do 1813. - objasnite.
5. Uprava i sudstvo u prvom razdoblju austrijske vlasti od 1797. do 1805. - objasnite.
6. Uprava i sudstvo u drugom razdoblju austrijske vlasti od 1813. do 1918. - objasnite.
7. Dalmatinski sabor i političke stranke - vrijeme i temelj osnivanja Istarskog sabora i sastav; objasnite kurijalni izborni red.
8. Dalmacija od 1918. do priključenja Hrvatskoj i Jugoslaviji - objasnite.

IV. DUBROVNIK

1. Dubrovnik pod bizantskom vlašću do 1205. - objasnite.
2. Dubrovnik pod Mletačkom Republikom od 1205. do 1358. - objasnite.
3. Samostalnost Dubrovnika od 1358. do 1806. - objasnite.
4. Državna organizacija i institucije vlasti u Dubrovniku - objasnite.
5. Dubrovačko pravo - obilježja, navedite izvore.

V. FRANCUSKA VLAST NA HRVATSKIM PROSTORIMA

1. Uspostava francuske vlasti - objasnite.
2. Francuska uprava i sudstvo od 1805. do 1809. - objasnite.
3. Ilirske pokrajine od 1809. do 1813. - razdoblje trajanja, sastav, objasnite državnopravni položaj, državna organizacija i institucije vlasti.
4. Francusko pravo - objasnite.
5. Društvene reforme i ograničenja francuske vladavine - objasnite.

C. FRAGMENTI DRŽAVNOG I PRAVNOG RAZVOJA BOSNE I HERCEGOVINE OD SREDNJEG VIJEKA DO 20. STOLJEĆA

1. Bosna i Hercegovina do osmanske vlasti 1463. - objasnite.

2. Bosna i Hercegovina pod osmanskom vlašću od 1463. do 1878. - objasnite.
3. Bosansko-hercegovačka kriza i Berlinski kongres 1878. - objasnite.
4. Austro-ugarska okupacija Bosne i Hercegovine od 1878. do 1908. - objasnite, ustroj vlasti, pravosudna struktura i pravo.
5. Aneksija Bosne i Hercegovine 1908. i Ustav Bosne i Hercegovine iz 1910. - objasnite, položaj Bosne i Hercegovine u novom državnompravnom sklopu, uređenje prema Ustavu iz 1910., Sabor Bosne i Hercegovine - nadležnosti, kurijalni izborni red.

Četvrti dio: Jugoslavenska država od 1918. do 1941.

I. DRŽAVA SLOVENACA, HRVATA I SRBA

1. Stvaranje Države Slovenaca, Hrvata i Srba - objasnite.
 - Narodno vijeće Slovenaca, Hrvata i Srba - objasnite što je, vrijeme osnivanja, organizacijska struktura.
 - Odluke „Hrvatskog državnog sabora“ od 29. listopada 1918. - objasnite.
2. Organizacija vlasti Države Slovenaca, Hrvata i Srba - navedite institucije vlasti i objasnite.
3. Pitanje međunarodnog priznanja Države Slovenaca, Hrvata i Srba - objasnite.
4. Ženevska deklaracija - vrijeme i okolnosti donošenja, sudionici sastanka, zaključci, ishod.
5. Naputak Narodnog vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba - objasnite.

II. KRALJEVSTVO SRBA, HRVATA I SLOVENACA

1. Prvoprosinački akt - objasnite.
2. Privremena organizacija vlasti - objasnite (regent, vlada, Privremeno narodno predstavništvo Srba, Hrvata i Slovenaca).

III. KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

1. Izborni zakon za Ustavotvornu skupštinu i Poslovnik Ustavotvorne skupštine - objasnite.
2. Ustavotvorna skupština i donošenje Vidovdanskog ustava - objasnite.
3. Glavna obilježja Vidovdanskog ustava - objasnite.
4. Organizacija uprave u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca - objasnite.
5. Granice i međunarodni položaj nove države

- Saintgermainski ugovor - vrijeme sklapanja, ugovorne strane i sadržaj.
- Trianonski ugovor - vrijeme sklapanja, ugovorne strane i sadržaj.
- Ugovor u Neuillyju - ugovorne strane i sadržaj.
- Ugovor u Rapallu - vrijeme sklapanja, ugovorne strane i sadržaj.
- Rimski pakt - vrijeme sklapanja, ugovorne strane i sadržaj.

IV. KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

1. Političke okolnosti uvođenja Šestosiječanjske diktature - objasnite.
2. Glavni akti u poretku Šestosiječanjske diktature - navedite i objasnite; objasnite banovinsko uređenje.
3. Ustav Kraljevine Jugoslavije - objasnite glavna obilježja.
 - Kraljevsko namjesništvo - objasnite što je, sastav, kada će doći do njegova formiranja.
 - Zakonodavno tijelo prema Ustavu Kraljevine Jugoslavije - objasnite, struktura.
4. Izborni sustav - objasnite.

V. BANOVINI HRVATSKA

1. Političke okolnosti pri stvaranju Banovine Hrvatske - objasnite; politički sporazum Cvetković-Maček.
2. Ustavna osnova Banovine Hrvatske - objasnite (čl. 116. Ustava, pravni akti o osnivanju Banovine Hrvatske, Uredba o Banovini Hrvatskoj koju je donijelo Namjesništvo).
3. Položaj i ustroj Banovine Hrvatske - navedite teritorij Banovine Hrvatske, nadležnosti, institucije vlasti (Sabor, ban, banska vlada, vlastita organizacija sudstva).

VI. SUDSTVO I PRAVO U JUGOSLAVENSKOJ DRŽAVI

1. Pravni partikularizam - objasnite što je; kako su se rješavali sukobi nadležnosti; navedite pravna područja (hrvatsko-slavonsko, slovensko-dalmatinsko, bivše ugarsko područje, bosansko-hercegovačko, srbijansko i crnogorsko), navedite i objasnite važeće pravo te vrhovno sudište na pojedinom pravnom području.
2. Ujednačavanje prava u jugoslavenskoj državi od 1918. do 1941. - objasnite.

Peti dio: Jugoslavija i Hrvatska u Drugom svjetskom ratu

I. ZAUZIMANJE I PODJELA JUGOSLAVIJE - objasnite.

II. NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA

1. Stvaranje i međunarodno priznanje Nezavisne Države Hrvatske - objasnite.
2. Rimski ugovori i granice NDH - vrijeme sklapanja Rimskih ugovora i ugovorne strane, sadržaj; objasnite uređenje zapadne, istočne i sjeverne granice NDH.
3. Oblik vladavine i središnje institucije vlasti NDH - navedite i objasnite.
4. Organizacija uprave NDH - objasnite
5. Sudstvo i pravo NDH
 - Izvanredno zakonodavstvo u NDH - navedite i objasnite.
 - Organizacija sudstva u NDH - objasnite.

III. IZGRADNJA FEDERALNE JUGOSLAVIJE

1. Politički okvir - objasnite.
2. Narodnooslobodilački odbori - kada i zašto se pojavljuju; objasnite što su; organizacija i nadležnost; tko njima rukovodi; uređenje; do kada će biti okosnica novog ustrojstva vlasti na lokalnim razinama.
3. Antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Jugoslavije - objasnite što je.
 - Prvo zasjedanje AVNOJ-a - vrijeme i mjesto zasjedanja; sudionici; navedite i objasnite donesene akte.
 - Drugo zasjedanje AVNOJ-a - vrijeme i mjesto zasjedanja; sudionici; okolnosti zasjedanja; navedite i objasnite donesene odluke.
4. Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Hrvatske - objasnite što je; navedite kada i gdje su održana četiri zasjedanja ZAVNOH-a, tko su bili sudionici i donesene odluke.
5. Sporazumi Tito – Šubašić - vrijeme i mjesto njihova sklapanja; okolnosti pod kojima do njih dolazi; sadržaj sporazuma.
6. Kraljevsko namjesništvo i Privremena vlada Jugoslavije - objasnite što su; sastav; nadležnosti.
7. Sudstvo i pravo - objasnite.
 - *Zakon o nevažnosti pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. i za vrijeme neprijateljske okupacije* - kada je usvojen; objasnite.

Šesti dio: Jugoslavija i Hrvatska od 1945. do 1990.

I. FORMATIVNE ODREDNICE POLITIČKOG I PRAVNOG SUSTAVA

1. Politički okvir razvoja od 1945. do 1990. - objasnite.
2. Vanjskopolitička neovisnost i politika nesvrstanosti - objasnite.
3. Diktatura proletarijata i partijska država

- Diktatura proletarijata - objasnite.
- Partijska država - objasnite.
- Načelo tzv. demokratskog centralizma - objasnite.

4. Federalizam - objasnite.

5. Jedinstvo vlasti

- Načelo jedinstva vlasti - objasnite.
- Načelo jedinstva vlasti i položaj sudstva - objasnite.
- Odstupanje od načela jedinstva vlasti u vidu osnivanja saveznog Ustavnog suda i republičkih ustavnih sudova 1963. - objasnite.

6. Kolektivno vlasništvo i samoupravljanje

- Državno vlasništvo - objasnite što je; kada i kako nastaje.
- Društveno vlasništvo i radničko samoupravljanje - objasnite; kada i zašto se uvodi; objasnite protezanje samoupravljanja s razine privređivanja i na cijeli društveni i politički sustav.

7. Politička instrumentalizacija prava - objasnite.

II. POSTAVLJANJE OSNOVA POLITIČKOG I PRAVNOG SUSTAVA OD 1945. DO 1953.

1. Vanjske i unutarnje granice Jugoslavije - objasnite.

- Razgraničenje s Italijom nakon Drugog svjetskog rata - objasnite.
- Uređenje granice s Austrijom nakon Drugog svjetskog rata - objasnite.
- Uspostavljanje granica između republika - objasnite.

2. Privremena narodna skupština - objasnite što je, unutarnju organizaciju i sastav; vrijeme i mjesto zasjedanja; djelatnost.

3. Ustavotvorna skupština - struktura i sastav; objasni njezinu djelatnost i odluke koje je donijela.

4. Ustav Federativne Narodne Republike Jugoslavije i glavna obilježja zakonodavstva - objasnite.

- Određenje „društveno-ekonomskog uređenja“; tri tipa imovine odnosno vlasništva; razdoblje administrativnog socijalizma - objasnite.
- Određenje položaja i prava federacije prema Ustavu FNRJ 1946. - objasnite.
- Organizacija vlasti (Narodna skupština FNRJ, Prezidijum Narodne skupštine FNRJ, vlada) - objasnite.
- Prava i dužnosti građana prema Ustavu FNRJ 1946. - objasnite.
- Primjena u praksi načela zakonitosti koje je bilo proklamirano u Ustavu FNRJ 1946. - objasnite.

5. Ustav Narodne Republike Hrvatske - objasnite.

6. Pravo na samoopredjeljenje - objasnite.

7. Agrarna reforma, kolektivizacija i nacionalizacija - objasnite.

8. Sukob sa SSSR-om 1948. i njegove posljedice - objasnite.

III. STABILIZIRANJE SUSTAVA OD 1953. DO 1963.

1. Ustavni zakon Federativne Narodne Republike Jugoslavije - razlozi donošenja; uvođenje nove osnove društvenog i političkog uređenja; objasnite organizacijske norme i promjene unesene u ustroj federacije.

2. Ustavni zakon Narodne Republike Hrvatske - objasnite.

IV. POLITIČKA KRIZA I USTAV IZ 1963.

1. Politička kretanja nakon 1953. i donošenje Ustava SFRJ - objasnite.

2. Ustav Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije - objasnite.

- Osnovna načela Ustava SFRJ 1963.; izmijenjeni naziv države - objasnite.
- Organizacija vlasti (Savezna skupština, predsjednik i podpredsjednik Republike) - objasnite.
- Ustavni sud Jugoslavije - vrijeme osnivanja; sastav; nadležnosti; ovlasti.

3. Ustav Socijalističke Republike Hrvatske - objasnite.

V. LIBERALIZACIJA POLITIČKOG SUSTAVA I USTAVNI AMANDMANI OD 1967. DO 1971.

1. Politička kretanja i donošenje amandmana na Ustav SFRJ - objasnite.

2. Ustavni amandmani od 1967. do 1971. - objasnite.

VI. OD USTAVA IZ 1974. DO RASPADA JUGOSLAVIJE

1. Politička kretanja nakon 1971. i donošenje novog Ustava SFRJ - objasnite.

2. Ustav Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije iz 1974.

- Načelo pariteta - objasnite; objasnite primjenu ovoga načela na primjeru Skupštine.
- Institut privremene mjere - objasnite.
- Organizacija vlasti prema Ustavu SFRJ 1974. - objasnite.
- Zakonodavna nadležnost republika prema Ustavu SFRJ 1974. - objasnite.

3. Ustav Socijalističke Republike Hrvatske iz 1974. - objasnite.

4. Republičko zakonodavstvo nakon ustavnih amandmana iz 1971. i ustava iz 1974. - objasnite.

5. Individualitet Hrvatske u obrambenim pitanjima i vanjskoj politici - objasnite.

- Teritorijalna obrana - objasnite.
- Radna zajednica Alpe-Jadran - objasnite.
- Osimski sporazumi - vrijeme sklapanja; ugovorne strane; sadržaj.

6. Politička kriza i počeci dezintegracije Jugoslavije u 1980-im - objasnite.

Sedmi dio: Raspad Jugoslavije i izgradnja Republike Hrvatske

I. RASPAD JUGOSLAVIJE I STVARANJE REPUBLIKE HRVATSKE

1. Konstituiranje Republike Hrvatske - objasnite.

- „Božićni ustav“ - objasnite; pitanje proglašenja neovisnosti.
- Odluke Sabora RH od 25. lipnja 1991. - navedite i objasnite; Brijunska deklaracija; odluka Sabora RH od 8. listopada 1991.

2. Međunarodno priznanje Republike Hrvatske - objasnite.

II. IZGRADNJA PRAVNOG PORETKA REPUBLIKE HRVATSKE

1. Razvoj ustavnopravnog sustava - objasnite.

2. Razvoj pravnog sustava - objasnite.